

Otázka: Daňová soustava

Předmět: Účetnictví

Přidal(a): Kája

Podstata a význam daní

- daň je zákonem stanovená a zpravidla pravidelně se opakující platba FO nebo PO do státního rozpočtu, do rozpočtů územních správních celků
- daně stát vybírá proto, aby získal peníze na zajištění fungování státu, na financování veškeré výrobní sféry
- daně jsou nejdůležitějším příjmem do státního rozpočtu
- **daň** = příjem veřejných rozpočtů, který ze zákona odčerpává část důchodu subjektu

Základní daňové pojmy:

- **poplatník** - fyzická nebo právnická osoba, z jejichž peněz je daň placena
- **plátce** - je fyzická nebo právnická osoba, která má ze zákona povinnost peníze odvádět státu (má povinnost vypočítat a odvést daň)
- **základ daně** - je to částka, ze které se určitým procentem vypočítá odváděná daň
- **sazba daně** - je procentem vyjádřený poměr daně / základ daně
- **správce daně** - je příslušný finanční úřad kam plátcí daně odvádí
- **zdaňovací období** - je časové rozmezí, za které se bude daň platit, může to být rok, měsíc...

- **předmět daně** - udává, z čeho se daň vybírá

Daňová soustava

- je založena na těchto principech:
- spravedlnost zdanění
- všeobecnost zdanění
- účinnost zdanění
- harmonizace

Struktura daňové soustavy

Přímé daně

- **důchodové**
- daň z příjmů fyzických a právnických osob
- **majetkové**
- daň z nemovitosti
- daň dědická, darovací a z převodu nemovitosti
- daň silniční

Nepřímé daně

- **univerzální**
- daň z přidané hodnoty
- **selektivní**
- daň spotřební

Přímé daně

Daň z příjmu

a) fyzických osob

- pokud jsme na zálohách zaplatili více, finanční úřad nám přeplatek vrátí
- plátce i poplatník musí do konce března podat daňové přiznání, ve kterém může ještě uplatnit slevy na daních a konečnou daň zaplatí finančnímu úřadu
- takto získáme základ daně, ze které se vypočítává daň ve výši 15%
- celkovou výši daně zjistíme tak, že sečteme všechny druhy příjmů, kterých poplatník dosáhl za kalendářní rok a odečteme od nich prokazatelně vynaložené výdaje na její dosažení a udržení
- výpočty daní provádí plátce (ze mzdy zaměstnavatel)
- zdaňovacím obdobím je kalendářní rok, ale daň platíme zálohově každý měsíc
- ostatních příjmů, u kterých dochází ke zvýšení majetku
- pronájmu
- kapitálového majetku
- podnikání a jiné samostatně výdělečné činnosti
- předmětem daně jsou peněžní a nepeněžní příjmy plynoucí z:
- poplatníkem této daně je fyzická osoba s bydlištěm na území ČR nebo osoba, která se zde obvykle zdržuje (alespoň 183 dnů v roce)

b) daň z příjmu právnických osob

- poplatníkem jsou právnické osoby se sídlem v ČR a daň platí z příjmů, kterých dosáhly na území ČR i na příjmy plynoucí ze zahraničí
- u poplatníků, kteří nemají své sídlo na území ČR se daňová povinnost vztahuje na příjmy dosažené na území ČR
- předmětem daně jsou příjmy z veškeré činnosti a z nakládání s majetkem

- veškeré druhy příjmů jsou od daně osvobozeny např. členské příspěvky, příjmy z loterií
- základem daně je částka, o které příjmy zdaňovací období přesahují náklady vynaložené na jejich dosažení
- zjištěný výsledek hospodaření (zisk) upravíme o připočitatelné a odpočitatelné položky a zaokrouhlí se na celé tisícikoruny dolů
- zdaňovací období je 1 rok
- daň se platí zálohově podle příjmů
- poplatník je povinen podat daňové přiznání, i když vykáže v příslušném roce daňovou ztrátu nebo nulovou povinnost
- podnikatel musí vypočítat a odvádět finančnímu úřadu daň z příjmů ze závislé činnosti svých zaměstnanců

Daň z nemovitosti:

- nemovitosti jsou pozemky a stavby spojené pevným základem se zemí

a) daň z pozemků

- předmětem daně jsou pozemky na území ČR vedené v katastru nemovitostí
- poplatník je vlastník pozemku
- základ daně se u zemědělské půdy stanovuje z ceny pozemku za 1m² podle jejich bonity (úrodnosti)
- osvobození: pozemky ve vlastnictví státu (školy, galerie)

b) daň ze staveb

- předmětem daně jsou dokončené stavby na území ČR
- stavby, které slouží k bydlení, rekreaci a podnikatelské činnosti

- poplatníkem je fyzická nebo právnická osoba, která stavbu vlastní
- zdaňovací období je 1 kalendářní rok, daňové přiznání je nutno podat do konce ledna a daň uhradit do konce května

Daň z převodu nemovitosti

- majitel nemovitosti ji může prodat za kupní nebo prodejní cenu a má povinnost ze získaných peněz uhradit daň
- platí z té částky, která je vyšší

Daň dědická a darovací

- jsou to jednorázové daně a pro účely daňového řízení rozhoduje příbuzenský poměr
- rozlišujeme:

I. skupina - děti, manžel (ka)

II. skupina - rodiče, osoby žijící ve společné domácnosti alespoň 1 rok (druh, družka)

III. skupina - sourozenci, neteř, synovec

IV. skupina - bratřenci, sestřenice, prarodiče

Daň silniční

- postihuje provoz vymezených vozidel v silniční síti, je to účelová daň, získané prostředky se výhradně používají na údržby, opravy, výstavby silnic a dálnic

- předmětem je držitel vozidla zapsaný v technickém průkazu
- základ daně vychází u nákladních vozidel z jejich hmotnosti a počtu náprav a u osobních vozidel z objemu válců

Nepřímé daně

- jsou součástí ceny zboží a služeb a zaplatí je ten, kdo si zboží nebo službu koupí

Daň spotřební

- placena jednorázově při prvním prodeji od výrobce nebo při dovozu ze zahraničí spolu s clem a DPH na celnici
- předmět daně jsou v tuzemsku vyrobené nebo do tuzemska dovezené: tabákové výrobky, lihoviny, víno, pivo, paliva
- ze zdravotních a ekologických důvodů má společnost zájem omezovat spotřebu těchto výrobků
- stát tak získává finanční prostředky i přes toto zdražení je budou lidé dále kupovat
- plátcí daně jsou výrobci nebo dovozci a poplatníci lidé
- sazby daně jsou stanoveny pro každý druh výrobku v závislosti na měrných jednotkách (ks nebo kg tabáku...)
- zdaňovací období je 1 měsíc
- plátce v průběhu zdaňovacího období eviduje svou daňovou povinnost a musí vystavit daňové doklady

Daň z přidané hodnoty (DPH)

- největší příjem do státního rozpočtu
- upravena zákonem o DPH

- přidaná hodnota je rozdíl mezi hodnotou vyrobených statků a služeb, náklady na materiál a polotovary použité při výrobě
- přidaná hodnota se skládá z: mezd, úroků, zisku přidaných z produktu danou firmou nebo odvětvím
- předností této daně:
 - **všeobecnost zdanění**- vztahuje se na všechny, co podnikají a podléhají povinné registraci nebo se zaregistrují dobrovolně bez ohledu na předmět podnikání
 - **zdanění spotřeby**- spotřebováš méně, tak méně zaplatíš do státního rozpočtu
- z hlediska plátce je zatížena jen ta hodnota, kterou sám k výrobku přidal
- daň je lehce sledovatelná na cestě od prvovýroby so spotřeby, omezuje možnosti daňových úniků
- sbližujeme se s daňovými systémy EU
- nevýhodou této daně je značná administrativní náročnost na straně podnikatelů a finančních úřadů, kteří je kontrolují